

B-E in Balans, 9e druk	CE	SE
havo (syllabus 2027, versie 2, juli 2025)		
Domein A Basisvaardigheden		
1 Basisrekenvaardigheden	CE	SE
1.1 Procenten en promillages	x	
1.2 Eerstegraads vergelijking	x	
1.3 Ongewogen en gewogen gemiddelde	x	
1.4 Tabellen en grafieken	x	
1.5 Indexcijfers	x	
2 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	CE	SE
2.1 Beginbalans	x	
2.2 Veranderingen balansposten	x	
2.3 Samenstellen winst-en-verliesrekening	x	
2.4 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	x	
3 Basis spreadsheets	CE	SE
3.1 Basisfuncties		x
3.2 Rekenen		x
3.3 Grafieken		x
Domein B Van persoon naar rechtspersoon		
4 Verzekeren, studeren, sparen en lenen	CE	SE
4.1 Soorten verzekeringen	x	
4.2 Schadeverzekeringen	x	
4.3 Sommenverzekeringen	x	
4.4 Kiezen voor een opleiding	x	
4.5 Sparen	x	
4.6 Lenen	x	
5 Enkelvoudige en samengestelde interest	CE	SE
5.1 Enkelvoudige en samengestelde interest	x	
5.2 Eindwaarde en contante waarde van één bedrag	x	
5.3 Nominale en effectieve interest	x	
5.4 Aflossen op leningen	x	
6 Beleggen	CE	SE
6.1 Handel in effecten	x	
6.2 Aandelen	x	
6.3 Obligaties en beleggingsfondsen	x	
7 Woning	CE	SE
7.1 Huren	x	
7.2 Kopen	x	
7.3 Lineaire hypotheek	x	
7.4 Annuïteitenhypotheek	x	
8 Familie	CE	SE
8.1 Huwelijk	x	
8.2 Verplichtingen huwelijk	x	
8.3 Beëindiging huwelijk	x	
8.4 Andere samenlevingsvormen	x	
9 Schenken en erven	CE	SE
9.1 Schenken		x

9.2 Erven civiel		x
9.3 Afwikkeling nalatenschap		x
9.4 Erven fiscaal		x
10 Eigen onderneming?	CE	SE
10.1 Causation en effectuation		x
10.2 Persoonlijk plan	x	
10.3 Marketingplan	x	x
10.4 Financieel plan	x	
10.5 Praktische zaken	x	x
11 Keuze rechtsvorm	CE	SE
11.1 Natuurlijk persoon	x	
11.2 Eenmanszaak	x	
11.3 Vennootschap onder firma	x	
11.4 Besloten vennootschap en naamloze vennootschap	x	
11.5 Vereniging en stichting	x	
12 Organisatie en maatschappij	CE	SE
12.1 Ondernemers en organisatie	x	x
12.2 Omvang	x	
12.3 Maatschappelijke behoeften	x	
12.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	x	
12.5 Accountant	x	
Domein C Interne organisatie en personeelsbeleid		
13 Organisaties	CE	SE
13.1 Organisatietheorieën		x
13.2 Organisatiestructuren		x
13.3 Besluitvorming		x
13.4 Communicatie		x
13.5 Verstoringen communicatie		x
14 Leiderschap	CE	SE
14.1 Motivatie		x
14.2 Omspanningsvermogen en spanwijdte		x
14.3 Leiderschapsstijlen		x
14.4 Situatiegericht leiderschap		x
14.5 Managementmethoden		x
15 Personeelsbeleid	CE	SE
15.1 Arbeidsovereenkomst	x	
15.2 Wetgeving ontslag en Arbo	x	
15.3 Zzp en overige diensten van derden	x	
15.4 Ondernemingsraad, medezeggenschapsraad en vakbond	x	
15.5 Personeelsbeleid	x	
15.6 Beloning	x	
Domein D Investeren en financieren		
16 Eigen vermogen	CE	SE
16.1 Aandelenkapitaal	x	
16.2 Emissie van aandelen	x	x
16.3 Reserves	x	x
16.4 Intrinsieke waarde	x	x

16.5 Winstverdeling en dividend	x	
17 Vreemd vermogen	CE	SE
17.1 Onderhandse lening	x	
17.2 Hypothecaire lening	x	
17.3 Obligatielening	x	
17.4 Leverancierskrediet	x	
17.5 Afnemerskrediet	x	
17.6 Rekening-courantkrediet	x	
18 Investeringsanalyse en financiering	CE	SE
18.1 Investerings		x
18.2 Terugverdiëntijd		x
18.3 Nettocontantewaardemethode		x
18.4 Eisen financiers	x	
18.5 Vraag en aanbod vermogensmarkt	x	
18.6 Deelmarkten en toezicht	x	
Domein E Marketing		
19 Marketingbeleid	CE	SE
19.1 Marketing en marktonderzoek	x	
19.2 Aankoopgedrag		x
19.3 Particulieren of organisaties?		x
19.4 Marktsegmentatie		x
19.5 Consumentenorganisaties en overheid		x
20 Product en prijs	CE	SE
20.1 Het product	x	
20.2 Merk	x	
20.3 Prijsbeleid	x	
21 Plaats en promotie	CE	SE
21.1 Plaats	x	
21.2 Logistiek	x	x
21.3 Promotie en reclame	x	
21.4 Medium	x	
Domein F Financieel beleid		
22 Kostensoorten	CE	SE
22.1 Inkopen	x	
22.2 Kosten duurzame productiemiddelen	x	
22.3 Personeelskosten, arbeidsuurtarief en factuureertarief	x	
22.4 Overige kosten	x	
23 Begroot en werkelijk resultaat voor belasting	CE	SE
23.1 Verkoopprijs en omzetbelasting	x	
23.2 Begroot resultaat voor belasting	x	
23.3 Werkelijk resultaat voor belasting	x	
23.4 Verschillenanalyse	x	
23.6 Verschillenanalyse bij dienstverlening	x	
24 Break-evenanalyse	CE	SE
24.1 Variabele en constante kosten	x	
24.2 Break-evenanalyse	x	
24.3 Grafieken van de break-evenanalyse	x	

25 Accrual-accounting en matchingprincipe	CE	SE
25.1 Kosten en uitgaven	x	
25.2 Opbrengsten en ontvangsten	x	
25.3 Het matchingbeginsel	x	
25.4 Alle varianten op een rij	x	
26 Interne verslaggeving	CE	SE
26.1 Balans en winst-en-verliesrekening	x	
26.2 Liquiditeitsbegroting	x	x
26.3 Prestatie-indicatoren	x	x
27 Financiële planning	CE	SE
27.1 Begrote beginbalans	x	
27.2 Resultatenbegroting en liquiditeitsbegroting	x	
27.3 Begrote eindbalans	x	
Domein G Verslaggeving		
28 Externe verslaggeving	CE	SE
28.1 Verschil interne en externe verslaggeving	x	x
28.2 Jaarstukken en modellen	x	x
28.3 Accountant	x	
29 Regels balans	CE	SE
29.1 Waarderingsgrondslagen	x	x
29.2 Vaste activa	x	
29.3 Vlottende activa	x	
29.4 Eigen vermogen	x	
29.5 Voorzieningen		x
29.6 Langlopende en kortlopende schulden	x	
30 Regels winst-en-verliesrekening	CE	SE
30.1 Algemene regels	x	
30.2 Modellen	x	
31 Kengetallen	CE	SE
31.1 Liquiditeitskengetallen	x	
31.2 Solvabiliteitskengetallen	x	
31.3 Rentabiliteitskengetallen	x	